

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои муштараки диссертатсионии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертатсионии Холмуродов Манучеҳр Гуломҳайдарович “Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Масъалаҳои омодаسازی ҳарбӣ, тарбияи ватандӯстӣ ва шаҳрвандии насли наврас ба маҷмуи масъалаҳои дохил мешаванд, ки дар доираи фанни муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ «Омодаسازی ибтидоии ҳарбӣ» (ОИХ) ҳаллу фасл мешаванд. Мавзӯи ОИХ қисми асосии низоми омодаسازی пешаздавтии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои хизмати ҳарбӣ дар сафҳои қувваҳои мусаллаҳи кишвар ташкил медиҳад. Сифати омодаسازی хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз бисёр ҷиҳат бо хусусиятҳои таълими фанни ОИХ, яъне аз методика, маҷмуи шаклҳо, воситаҳо, методҳо ва усулҳои таълиму тарбия вобаста аст.

Дар омода кардани ҷавонон ба хизмати ҳарбӣ муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (мактабҳо, литсейҳо, гимназияҳо, коллеҷҳо ва ғ.) ҷойгоҳи махсусро ишғол намуда, бо чунин омилҳо муайян шудааст, ки дар шароити муосир омодаسازی шаҳрвандони Тоҷикистон ба хизмати ҳарбӣ самти афзалиятноки сиёсати давлат буда, яке аз омилҳои муҳими таҳкими қобилияти мудофиавии давлат боқӣ мемонад. Сониян, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ имкон медиҳанд, ки дар марҳилаи кунунӣ шумораи назарраси шаҳрвандони ҷавони мамлакат бо омода намудан ба хизмати ҳарбӣ ва тарбияи ватандӯстӣ фаро гирифта шавад.

Дар илми педагогика масъалаи омодаسازی ба хизмати ҳарбӣ, тарбияи ватандӯстӣ ва шаҳрвандӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ба ба таври густурда таҳқиқу баррасӣ шуда бошад ҳам, дар ин росто дар ҷумҳурии мо масоили ҳалталаби таълими ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба таври бояду шояд ва мукамал таҳқиқ нашудааст. Ҳол он ки масъалаи омодаسازی пешаздавтии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ба ҳимояи Ватан омода сохтани онҳо дар шароити имрӯзаи мураккабу пур аз муборизвау ихтилофоти байналмилалӣ аз масоили мубрам арзёбӣ мешавад.

Бо дарназардошти ин, довталаби дараҷаи илмӣ мавзуи кори диссертатсионии худро дар мавзуи “Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” муайян карда, кӯшиш ба харҷ додааст, ки масъалаи такмили пайваставу муназзами дониш, маҳорат ва малакаҳои хонандагонро зимни таълими фанни омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор диҳад.

Андешаву мулоҳизоти дар боло баёншуда аз он далолат мекунад, ки мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Холмуродов Манучеҳр муҳим ва аини муддао буда, аз арзиши назариявӣ ва амалӣ доштани таҳқиқоти диссертатсионӣ шаҳодат мекунад.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидаанд, иҷро шудааст.

Кори диссертатсионӣ дар шӯбаи технологияи меҳнат, тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии ибтидоии ҳарбии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 06.05.2021, №05).

Дар хулосаи шӯба ва ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба диссертатсия баҳои объективӣ ҳамаҷониба ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, мавриди омӯзишу таҳқиқ ва баррасӣ қарор шуда, роҳу усулҳои ташаккули мавқеи омодагӣ ба хизмати ҳарбӣ, ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоӣ дар машғулиятҳои омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умуми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудааст.

Натиҷаҳои илмӣ таҳқиқотро ба сифати маводи иловагӣ ва тавсияҳои амалӣ дар фаъолияти омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии равияи омӯзгорӣ, дар коркарди стандарту барномаҳо, дастурҳои таълимиву тарбиявӣ, дар раванди курсҳои омӯзишии махсус ва чорабиниҳои таълимиву тарбиявӣ, мизҳои мудаввар ва семинару

конференсияҳо, тайёр кардани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ истифода бурдан мумкин аст.

Маводи назариявӣ ва методии таҳқиқоти диссертатсиониро дар таҳияи барномаҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон-ташкілотчиёни таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ истифода бурдан мумкин аст.

3. Мазмун ва муҳтавои диссертатсияи Холмуродов Манучеҳр Гуломҳайдарович “Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот: банди 3 – «Антропологияи педагогӣ» (низомҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар чараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), банди 4 – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принципҳои таълими бачагон дар давраҳои гуногуни бавоярасии онҳо; навъҳо ва амсилаҳои таълим, ҳудудҳои истифодаи онҳо;) мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои таҳқиқот дар семинарҳои илмӣ-методӣ ва илмӣ-амалии Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов, Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, ҷаласаҳои шӯбаи педагогика ва психология, шӯбаи фанҳои технологияи меҳнат, тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии ҳарбии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф, дар иттиҳодияҳои методии муаллимони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ноҳияи Темурмалик муҳокима ва мавриди тасвибу озмоиш қарор дода шуданд.

Муқаррароти асосии кори диссертатсионӣ ҳамчунин тавассути ироаи маърузаҳо дар чорабиниҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ: конференсияҳо ва мизҳои мудаввар тасвиби худро ёфтаанд.

Натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқот дар 8 мақолаи илмӣ, аз он ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ аз ҷониби ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда ба ҷоп расиданд.

Табодди интишороти довталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунанд.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз

30 юни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои Ҳимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсиниро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Холмуродов Манучеҳр Гуломҳайдарович тавсия медиҳад, ки:

1) Диссертатсияи Холмуродов Манучеҳр Гуломҳайдарович “Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” барои Ҳимоя дар шурои диссертатсионӣ иҷозат дода шавад;

2) **Ба сифати муассисаи пешбар** - Донишгоҳи давлатии Данғара ва **ба сифати муқарризи расмӣ:** Шаропов Шавкатҷон Аҳмадович - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров ва Намозов Тошкул - мудири кафедраи тарбияи ҷисмонии ДДОТ ба номи С. Айнӣ таъин карда шаванд.

3) Барои муайян кардани вақти Ҳимоя, нашр ва ҷойгир кардани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти,
доктори илмҳои педагогӣ

Мухаметов Г.Б.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои педагогӣ

Каримзода М.Б.

номзади илмҳои педагогӣ

Туронов С.Ш.

12.01.2023

“Имзои Г.Б. Мухамметов, М.Б. Каримзода
ва С.Ш. Туроновро тасдиқ мекунам”

Нозири кадрҳои АТТ

М. Саидова

